

Forfatter: Sthen, Hans Christensen

Titel: En liden Vandrebog

Citation: Sthen, Hans Christensen: "En liden Vandrebog", i Sthen, Hans Christensen: *En liden Vandrebog*, udg. af JENS LYSTER ; JENS HØJGARD , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, C.A. Reitzel, 1994, s. 292. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-sthen01val-shoot-idm140299307857584/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: En liden Vandrebog

Widding II 76f; Thuner m.suppl. 482; Malling VI 16; Andersen 169-171 248

Overskriften fra Th forkortes og ændres i T-9. Varr: 1,7 |] Vdi =Th86, Rerav 82, 87, 93, 95, 96 - 1,8 styrck| Styrcke - 2,5 stadeligt| stadigt =ThB, ThC, Th86, Rerav82, 87, 93, 95, 96, Udk00, Udk20, UdkS, UdkW - 4,5 værej vær' - 5,4 mig sig| sig mig.

T-10. Den CXXVIII.Psalme

1,1 salig| lykkelig - 1,2 afue| øve - 2,1 og 4,1 og 5,1 og 7,1 oej| også - 6,1 Saa| således. - 7,1 spær| skåne. - 8,1 At du maat| så at du må. - 8,1 skamm| skam. - 8,2 Isaels fred| i GT om lykken i verden p.g.a. Guds bevågenhed, i NT om de kristnes fred med Gud ved Kristi forsoning, jf. GDB I 566f - 9,1 be- stutte| tilslutter os. - 9,2 Sigendis| idet vi siger.

Bag denne salme af Peder Palladius ligger et epigram af den romerske digter Marcus Valerius Martialis (40 - 104 e.Kr.). «Vitam, quae faciunt beatorem, in- cundissime Martialis...», kristeligt omdigtet af humanistdigteren og professoren Eobanus Hessus (1488-1540) til «Vitam quae faciunt beatorem, O charissime christiane...» og udg. i samlingen «Geminae undevigenti Odarum Horati me- lodiae», Frankfurt 1551 af Marburg-pædagogen Petrus Nigidius. Palladius' overs. kendes først fra Th 196v, hvor den er trykt som den 3. af 6 salmer «Om Ecteskab» og med overskriften «Den samme CXXVIII. Psalme, om Guds vel- signeke vdi en Gudfryctig Husholdning. D.Petrus Palladius» I Jesp.442 fore- skrives, at degnen med brudeskaren skal synge denne salme, «naar Bruden føl- ges til sengs». En sangtekst til samme formål digtede Sthen i 1572, men den har ikke fundet optagelse i Vb. Rerav lod Palladius' salme udgå, men den blev optaget i rev.Rerav og i Th86. I GrydI bl.H 7v uden overskrift.

Optrykt BH 67. Litt.: Skaar 205; Nutzhorn II 134f; Lis Jacobsen i PallDS IV 378-383; Møller II 151; Widding II 144; Malling III 276f, VII 123f; Dal Bibl.53; PsGend. 148; LysterEp 96; LysterThmur 321-23; Henrik Glahn: «Hvo som vil salig udi Verden leve» En salme af Peder Palladius og dens me- lodis - forhistorie og efterliv. Festskrift Søren Sørensen, 1990 223-240.

Overskrift hentet fra Th, men afkortet med bla. Palladius' navn Varr 5,1 derige| deylig =rev.Rerav - 5,2 Olue| Olie =UdkW - 9,2 herte| Herte HVN.

T-11. Bøner for Maaltid

1 for| for. - 1,1 Borneu dne| dine børn. - 1,5 Liff| og Liffne| legeme og liv - 2,1 Velsigne| velsign. imp. - 2,3 høfunde| trøste. - 2,4 Dnu| drojes, bevarer bedre forslag. - 2,4 forner| foroges - 3,1 Vilt| imp. af vilde. - 3,1 bespe| vise. - 3,3 Hungerige| hungrige, sultne. - 3,5 At loffue| så at vi dig alle kan takke. - 3,7 Met bekiunde| med tak vidne om

Den anonyme *Dich bitten wir, deme Kinder*, Wack.III 1290, trykt i Valentin Babys Gesangbuch 1553 (ikke i udg 1545, som Widding hævder). Overs. af Hans Thomsson i Th 328r som den 3. af 3 »Boner for Maaltid« og med overskriften »Dg bede wa Bornene dine, Sungs lige som, Herre Christ Gud Faders enbaarne Son etc.« Nutzhorn fejllæser Wack. og tillægger derfor med urette Georg Klee (Thymus) forfatterskabet.

Optrykt BH 136. Litt.: Skaar 492; Nutzhorn II 301f; Møller II 159; Widding II 108; Malling I 101-02

Overskriften i T-11 er en tankeløs og mekanisk overtagelse af rubrikitel fra Th, selv om der i Vb-T kun anføres en enkelt bøn før måltidet. Påfaldende, at det samme sker i rev.Rerav, hvor nærværende salme er eneste bøn under overskriften »Boner for Maaltid«. Var.: 1,6 self] selfuer.

T-11 er upåvirket af en anden var. i rev.Rerav str.2.4 Druus] Triffus.

T-12. Tacksigelse efter Maaltid

1,3 bespiset] givet at spise. – 1,4 Thi.. vor] derfor er vort. – 1,5 henneker] betyder. – 1,7 est alls ver Gud] er Gud for os alle. – 2,1 Om.. anammer] hvis vi har modtaget det, til drikke og mad. – 2,2 offermaade] uden mådehold. – 2,7 Ved] p.g.a. – 3,1 od] også. – 3,4 huo] sjelen og ånden. – 3,4 føds] ernæres. – 3,6 quide] mad.

Den anonyme *HERR Gott, nu sy gepreiset*, Wack.III 1291, trykt i Valentin Babys Gesangbuch, Leipzig 1553 (ikke i udg 1545, som Widding hævder). Oversat af Hans Thomsson i Th 331r som den 5. af 5 »Tacksigelse efter Maaltid« med overskriften »Herre Gud du vare nu priset, Sungs lige som, Herre Christ Gud Faders enbaarne Son.« Udledt i Rerav, men bevaret i Th86. Se også n.t. 49.

BH's og Nutzhorus henføring af bønnen til Nicolaus Selnecker har ikke kunnet verificeres

Optrykt BH 134. Litt.: Skaar I s.526 f.n., Nutzhorn II 306f; Møller II 160; Widding II 108.

Overskriften i T-12 er en til ental tilsluttet rubrikitel fra Th, skønt der på dette sted – modsat ved T-11 – ville være mening i at bruge flertal p.g.a. T12 – 14. Varr.: 1,4 vort] vor – 1,7 alles] alls – 3,6 stercke] sterk

T-13. En anden Tacksigelse

1,1 loffue] love, takke. – 1,4 beuser] beviser, yder. – 1,4 here] her. – 1,5 formeer] fornerer, forøger. – 1,6 forseer] forsyner. – 1,7 Thi her] derfor tilkommer. – 3,3 hauckee] hvem.

Nicolas Boies *O Godt, sy dancken dyner gode*, Wack.III 1060, trykt Magdeburg 1538. To overs. på dansk, begge optaget i Tausen, bl.142v og 144r, begge i Vb-T. Se T-18. Nærværende overs. har i Tausen bl.144r overskriften »[th Gratus ath sunge efter maaltid. C.S.S.« Imtalerne, der må betegne den dan-